

Handläggare: Nina Wiklund
Telefon: 508 10 017

Till
Östermalms stadsdelsnämnd
2010-10-21

REMISS OM VÄRDEGRUND FÖR ÄLDRE- OMSORGEN I STOCKHOLMS STAD

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens svar på denna remiss samt överlämnar svaret till kommunstyrelsen.

Göran Månsson
stadsdelsdirektör

Marianne Snell
avdelningschef

Sammanfattning

Fr o m den 1 januari 2011 har i enlighet med riksdagens beslut följande inledande mening lagts till i 5 kap 4 § Socialtjänstlagen:

”Socialtjänstens omsorg om äldre ska inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande (värdegrund).”

Som komplement till lagtexten har kommunstyrelsen i Stockholms stad tillställt stadsdelsnämnderna en remiss med förslag om en gemensam värdegrund för äldreomsorgen i Stockholms stad:

”Äldreomsorgen i Stockholms stad ska präglas av självbestämmande, individualisering och valfrihet. Utformningen av det stöd som ges ska inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande, trygghet och meningsfullhet.”

Stadsdelsförvaltningen har ingen invändning mot denna formulering och anser att den är i överensstämmelse med andan i den nya lagtexten.

Även om Sverige satsar mest resurser i världen på äldreomsorg (enligt Sveriges Kommuner och Landsting fem gånger så mycket som genomsnittet inom EU) så måste resurserna kompletteras med ett ständigt värdegrundsarbete. Det är viktigt att värdeord och begrepp som används är enhetliga och begripliga för alla inblandade, äldre, anhöriga och personal. För att värdegrunden ska genomsyra äldreomsorgen är det viktigt att all personal är delaktig i värdegrundsarbetet.

En stor del av äldreomsorgen i staden har lagts på olika enskilt drivna utförare. De finan-

sieras dock huvudsakligen av skattemedel och staden har tillsyn och yttersta ansvar även för denna verksamhet. Därför är det självklart att en gemensam värdegrund även ska gälla de enskilt drivna utförarna och finnas med i förfrågningsunderlag vid upphandlingar och i avtal med enskilt drivna utförare.

Bakgrund

I regeringens proposition ”Värdigt liv i äldreomsorgen” (2009/10:166) föreslår regeringen att det införs en bestämmelse i socialtjänstlagen om en nationell värdegrund för äldreomsorg. Riksdagen beslutade den 26 maj 2010 om en ny inledande mening i 5 kap 4 § Socialtjänstlagen som börjar gälla den 1 januari 2011:

”Socialtjänstens omsorg om äldre ska inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande (värdegrund).”

I kommunfullmäktiges budget för 2010 fick äldrenämnden i uppdrag att som komplement till den nya lagtexten ta fram en gemensam värdegrund för äldreomsorgen i Stockholms stad. Äldreförvaltningen föreslår att den gemensamma värdegrunden för Stockholms stad formuleras på följande sätt:

”Äldreomsorgen i Stockholms stad ska präglas av självbestämmande, individualisering och valfrihet. Utformningen av det stöd som ges ska inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande, trygghet och meningsfullhet.”

Äldreförvaltningen föreslår att arbetet med värdegrund bör integreras i stadens system för ledning och styrning (ILS) genom exempelvis beslut i budget för 2011 om en obligatorisk aktivitet för stadsdelsnämnderna att arbeta med värdegrunden. Värdegrunden ska naturligtvis gälla även all den äldreomsorg som lagts på olika enskilt drivna utförare, eftersom staden har finansieringen, tillsynen och det yttersta ansvaret även för denna verksamhet.

Ärendets beredning

Ett förslag till gemensam värdegrund för äldreomsorgen i Stockholm har skickats på remiss till stadsdelsnämnderna. Remisstiden sträcker sig till den 30 oktober 2010. Detta remissvar har utarbetats inom stadsdelsförvaltningens äldreomsorgsavdelning. Lokala pensionärsrådet och de fackliga organisationerna har behandlat ärendet. Ärendet har även skickats till landstinget för möjlighet till samråd.

Förvaltningens synpunkter

Fr o m den 1 januari 2011 har följande inledande mening lagts in i 5 kap 4 § Socialtjänstlagen:

”Socialtjänstens omsorg om äldre ska inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande (värdegrund).”

Med värdigt liv menas enligt propositionen att en person även vid hög ålder så långt möjligt ska kunna leva sitt liv utifrån sin identitet och personlighet. Hon eller han bör om möjligt få stöd i att behålla sina intressen och vanor. Begreppet värdigt liv har en övergripande karaktär och kan innebära sådant som privatliv och kroppslig integritet, självbestämmande, delaktighet, individanpassning, insatser av god kvalitet och gott bemötande

av den äldre personen och hennes eller hans närstående.

I kommunfullmäktiges budget för 2010 fick äldrenämnden i uppdrag att som komplement till den nya lagtexten ta fram en gemensam värdegrund för äldreomsorgen i Stockholms stad. Äldreförvaltningen föreslår att den gemensamma värdegrunden för Stockholms stad formuleras på följande sätt:

”Äldreomsorgen i Stockholms stad ska präglas av självbestämmande, individualisering och valfrihet. Utformningen av det stöd som ges ska inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande, trygghet och meningsfullhet.”

Stadsdelsförvaltningen anser att den formulering som föreslås för en gemensam värdegrund inom äldreomsorgen i staden överensstämmer med andan i den nya lagtexten och de kommentarer som finns i propositionen.

Även om Sverige satsar mest resurser i världen på äldreomsorg (enligt Sveriges Kommuner och Landsting fem gånger så mycket som genomsnittet inom EU) så måste resurserna kompletteras med ett ständigt värdegrundsarbete.

Själva formuleringen i värdegrunden bör införlivas på ett sätt som gör att det är enkelt för all personal inom äldreomsorgen att ta till sig och att arbeta i enlighet med den. Begreppet värdighet och vad det innebär borde naturligtvis vara en självklarhet för alla som möter en äldre person, oavsett om denne bor på ett äldreboende eller i sin ordinära bostad. Det är därför nödvändigt att på ett praktiskt sätt förklara vad detta innebär så att värdegrunden införlivas i det dagliga arbetet.

Bilagor

1. Protokollsutdrag äldrenämnden 2010-05-11
2. Äldreförvaltningens tjänsteutlåtande dnr 105-288/2009
3. Utdrag ur Förvaltningsgruppens protokoll 2010-10-12 § 3